D. O. M. A.

DE SVBSTITVTIONIBUS

Diſputatio prima

Vulgarem in ſpecie continens,

Quam

LEOPOLDUS HAKELMAN,

J. U. D. & Facultatis Juridicæ Ordinarius

Ad

Diem 20. Junij

hora & loco conſuetis

publicè examinandam proponit,

Reſpondente

CHRISTOPHORO PINCKERO

Miſnenſi, L. L. Studioſo.

BIBLIOTECA NA ROMA VITTORIO EM.

LIPSIÆ,

TYPIS NERLICHIANIS.

EXCUDEBAT JOHANNES HERMANNUS.

Anno 1616.

EXORDIUM.

NE teſtamenta ex heredum defectu, quod inſtitutus vel hereditatem omitteret, vel moreretur, fierent irrita, ideó poſt inſtitutionem ſubſtitutio eſt introducta. Quæ ut nobilis & inſignis eſt materia, ita infinitis difficultatibus plena. Ideoq; Oceano & magno mari comparatur, in quo ſunt ſcopulia ſine numero, (a) unde enatare non licet, niſi methodo [illegible] tranſeamus. (b) Et primum generalia ſubſtitutionum proponemus, poſtea de ſpeciebus ſingulis, & nunc de vulgari diſputationem inſtituemus (c)

(a) Alber. de Roſ. Comm. [illegible] 3. Paul. Caſtr. in præiud. Subſt. Zaſius in epiſtola, quæ operi [illegible] Alex. Trentac. in pr. [illegible] ubi [illegible] huius materiæ ex variis autoribus collegit, & Weſenb. [illegible] repetavit.

(b) Quam methodum commendat Weſenbecius ex libello de ſtudiis juris [illegible]

(c) l. 1. § [illegible] de vulg. & pup. [illegible]

THESIS PRIMA.

QUia verò Subſtitutionis verbum, ſicut & Inſtitutionis, ſæpius [illegible] eſt, & variis rebus jungi poteſt: (a) ita etiam in genere accipitur pro inſtitutione ulteriore loco facta, & fideicommiſſum, (b) legata, (c) atq; donationes (d) complectitur.

EXORDIUM.

NE teſtamenta ex heredum defectu, quod inſtitutus vel hereditatem omitteret, vel moreretur, fierent irrita, ideò poſt inſtitutionem ſubſtitutio eſt introducta. Quæ ut nobilis & inſignis eſt materia, ita infinitis difficultatibus plena. Ideoq; Oceano & magno mari comparatur, in quo ſunt reptilia ſine numero, *(a)* unde natare non licet, niſi methodo ὀρθῶς tranſeamus. *(b)* Et primum generalia ſubſtitutionum proponemus, poſtea de ſpeciebus ſingulis, & nunc de vulgari diſquiſitionem inſtituemus *(c)*

(a) *Alber. de Roſ. Gomez. tom. 1. reſol. c. 3. Paul. Leon. in prælud. Subſt. Zaſius in epiſtola, quam præmiſit huic materiæ. Alex. Trentac. in pr. | D. auth. in præmiſſis; ubi encomia hujus materiæ ex variis autoribus collegit, & VVeſenb. ſentent. reprobavit.*

(b) *Quam methodum commendat VVeſenbecius in libello de ſtudio juris recte inſtituendo, fol. mihi 45.*

(c) *l. 1. ff. ſi certum petatur, quæ habet, quod ad cognitionem ſpecierum præcedere debeat cognitio generis, Bl. in comment. de pign. & hypoth. c. 1. in pr.*

THESIS PRIMA.

QUia verò Subſtitutionis verbum, ſicut & Inſtitutionis, ὁμώνυμον eſt, & variis rebus jungi poteſt: *(a)* Ita etiam in genere accipitur pro inſtitutione ulteriore loco facta, & fideicommiſſum, *(b)* legata, *(c)* atq; donationes *(d)* complectitur.

(a) [illegible] 7. l. vel inutilem 67. ff. de [illegible] § [illegible] ff. de iure fisci. § sed si grege [illegible] inst. de R. [illegible] [illegible] Antonius Faber in coniecturis [illegible] [illegible] [illegible] Dd. ad rubr. [illegible] l. 1. § [illegible] ff. de [illegible] [illegible] [illegible], & ibi.

(b) l. cum proponas 16. C. de pactis verb. precarium substitutionem, l. generaliter 6. § cum autem C. de inst. & subst. ubi aliquoties fideicommissaria substitutio dicitur. l. Scævola 78. ad SC. Trebell. [illegible] fideicommisso 11. C. de Transact. [illegible] de Test. [illegible] 6.

(c) l. si quis 8. § verbis [illegible] de leg. 2.

(d) l. Et cui 10. ff. de mort. caus. don. l. 13 C. [illegible] 13. C. de fideicomm. l. quoties 3. in pr. C. de don. quæ sub modo [illegible] l. [illegible] lege 3. C. de cond. ob causam l. [illegible] 73. § [illegible] ff. [illegible] l. ut heredibus 50. de leg. 2. Petrus Antonius de Petra de fideicommiss. [illegible] Et non tantum vulgaris & pupillaris substitutio alii sequens disponentis institutio, sed etiam fideicommissum & legatum.

I I.

Et fieri poteſt ab omnibus, qui liberam rerum ſuarum adminiſtrationem habent, *(a)* contrahere *(b)* & teſtamenta vel codicillos *(c)* facere poſſunt. Et vel verbis directis, vel obliquis, inflexis & precariis. Interdum etiam communibus. *(d)* Unde alia ſubſtitutio dicitur directa, alia fideicommiſſaria, obliqua vel precaria.

(a) *de qua re in tractatu de teſtamentis.*

(b) *d. l. quoties 3. C. de don. quæ ſub modo, l. in donationibus 12. C. ad L. Falc. l. ſed uſusfructus 81. § dos relegata, ubi Br. ff. ad L. Falc.*

(c) *l. ſi quis 3. & paſſim ff. de iure Codicill. Petrus Greg. Tholoſ. in Syntag. Iuris c. 28. n. 4. lib. 42.*

(d) *vid. infra th. 5.*

I I I.

Dicuntur autem verba directa, quæ ſui natura important, ut ille cui relinquitur, de manu ſua teſtatoris here-

hereditatem vel partem ejus accipiat, nec ad alterius factum reſpiciat. (a) Vel quibus jus hereditarium ipſo jure transfertur abſque ulla petitione: (b) per verba: adjicio, (c) addico, (d) aſſigno, (e) dominus eſto, (f) heres eſto, (g) cum ſimilibus, ut ſunt: volo, mando, cupio, heredem eſſe jubeo, facio. (h)

(a) *l. cum quidam 14. C. de fideicomm. l. omne verbum 2. C. comm. de leg.*
(b) *l. verbis civilibus 7. & ibi Zaſ. n. 3. ff. h. t.*
(c) *l. ergo 4. § illud videamus 3. cum ſeqq. ff. de fideicommiſſ. libert. l. ſi quis ſolvendo 28. de her. inſt.*
(d) *21. Inſt. de eo, cui libertatis cauſa, &c.*
(e) *§ [illegible] Inſt. de aſſign. libert.*
(f) *l. his verbis 48. de her. inſt.*
(g) *l. obvenire 130. ff. de V. S. Trentac. p. 4. n. 2. Intrig. cent. 3. q. 30. cum ſeqq.*
(h) *Meno. lib. de præſumt. lib. 4. p. 2. præſ. 55.*

IV.

Obliqua, flexa vel precaria ſunt, quæ denotant, quod ſubſtitutus hereditatem de manu alterius capere debet, vel quæ requirunt factum alterius ad transferendum jus in alium, (a) ut: des illi hereditatem, (b) diſtribue, (c) redde, (d) reſtitue, (e) ſi bona conſervare non poteris, proximis in familia offeras, vendas. (f)

(a) *l. uſusfructus 9. Uſufr. quemadmodum caveat. Trentacin. Intrig. & Dd. dictis locis.*
(b) *l. fundi 28. & ibi gl. de uſufr. leg.*
(c) *l. cum quidam 24. de leg. 2.*
(d) *l. Verbum reddendi 94. de V. S.*
(e) *l. coheredi 41. § quod ſi heredem 4. h. t. l. 3. C. de jure deliberandi.*
(f) *fac. l. fideicommiſſa 11. § hæc verba 9. de leg. 3. juncta l. un. in pr. C. de cad. toll.*

V.

Communia verba ſunt, quæ habent utrunque ſenſum, & ſtant æquè propriè tàm ſub ſignificatione directa, quàm obliqua, ut eſt verbum, veniat, (a) perveniat, (b) revertatur, (c) devolvatur.

(a) *Dd. allegati.*
(b) *l. per. ff. §. filiifamilias 3. & §. mulier 4. ſol. matr. l. de emancipatis 13. C. de leg. her.*
(c) *c. 1. Qui feuda dare poſſunt.*
(d) *l. ſi infanti 18. § 1. C. de jure delib.*

VI.

Et quamvis interpretes noſtri exiſtiment, diſcrimen verborum directorum, inflexorum vel precariorum in ſubſtitutione per l. quoniam 15. C. de Teſtam. ſublatum eſſe, contrariam tamen ſententiam, quod hodie etiam hæ formulæ conſiderandæ ſint, veriorem arbitramur. Directò enim inſtitutus vel ſubſtitutus propria autoritate hereditatem totam capere poteſt (a) in obliqua tenetur expectare reſtitutionem ab herede; (b) detracta Trebellianica; (c) & in liberis ex Juris Canonici autoritate duabus quartis. (d) In dubio verò conſilium & voluntas Teſtatoris diligenter ponderanda & pro directa ſubſtitutione, quæ propriè ſubſtitutio dicitur, alia ratione non ſuadente, pronunciandum exiſtimamus. (e) Quo etiam verba communia referimus.

(a) *Nec requiritur factum alterius, per all. in th. 3.*
(b) *l. ex facto 17. l. reſtituta 37. ff. ad SC. Trebell. l. precibus 8. C. de Imp. & al. ſubſt. Paulus Leont. de compend. n. 3.*
(c) *t. t. ad SC. Trebell.*
(d) *per Raynutium X. de Teſtam.*
(e) *ubi ſ. allegati verſ. cum in ſubſtitution. Eng. de Teſt. in 6. Termin.*

n.n.7. l. in conjunctionibus de R. I. Cond. [illegible] §. [illegible] p.3.

V I I.

Cauſæ veræ & naturales ſubſtitutionum ſunt, ut bona in familia, & amor inter virum & uxorem conſervetur, item hereditas non acquiſita ad nutum deficientis deferatur, & filij caſus fortuitus & mors ſi intervenerit, hereditas ſucceſſorem habeat. (a) Hæ cauſæ dicuntur etiam caſus primus (b) qui non aditæ hereditatis eſt, & continet extremum negativum, ac ipſum inſtitutum ſecundus acquiſitæ hereditatis & impuberis filii obitum reſpicit. Mortis verò nomen quomodo hic accipiatur, inter Dd. non convenit. Nos non modò de morte naturali; ſed etiam violenta per occiſionem vel decapitationem accipimus, quandocunq; fit corporis ac animæ ſeparatio; non autem de civili, puta deportatione vel ſimili. (c)

(a) *l. [illegible] 39. § filio, l. jam hoc 4. ff. h. t. l. humanitatis 9. C. de [illegible] & al. ſubſt. Dd. d. text. & in l. fin. C. de pact. Gomez tom. 1. c. 3. n. 3. 4. [illegible] 48. § Cornelio, ff. de jure fiſci, l. un. § ſin autem aliquid 7. C. de cad. toll.*

(b) *l. Lucius 41. in pr. ff. de vulg. & pup. ſubſt.*

(c) *l. ex ea parte 112. §. in inſulam 2. de V. O. l. cum pater 77. §. hereditatem, de leg. 2. l. ex facto 17. §. 5. Ad SC. Trebell. Trentac. p. 4. t. 6. n. 3. [illegible] q. 51. n. 18. & ſeq. & quæſt. 63. Schurffius conſ. 82. cent. 3. [illegible] deciſ. q. 3.*

V I I I.

Hunc acquiſitionis modum Jurigentium ratione originis adſcribimus, ſed formæ reſpectu Juri civili.

l. 1. §. deinde, de O. I. Sic actionum & obligationum origo Jurisgentium eſt; ut & Teſtamentum, licet quoad formam Juris civilis ſit. Gudd. in prælud. commentat: p. 1. q. 3. & p. 3. q. 3. l. 1. & 2. C. quæ ſit longa conſuetudo, l. non omnium 20. C. de ll. l. quod verò 14. cum l. ſeq. l. Nam ut ait Pedius 13. eod.

Et

Et hæc in genere de Subſtitutionibus.

IX.

Per ſe autem & in propria ſignificatione definitur Subſtitutio heredis inſtitutio ſecundo, tertio vel ulteriori gradu facta. (a) Quæ etiam ſub nomine Subſtitutionis in artis ſignificatione (b) & juris effectu fideicommiſſum & inſtitutionem non continet, ſive in ſtatutis, (c) teſtamento vel alia quacunq; diſpoſitione reperiatur.

(a) *l. 1. verb. ſubſtituti ſecundo vel tertio gradu, l. quo gradu 13. l. ex facto 43. § Lucius Titius 2. h. t, l. precib. C. de impub. & al. ſubſt. verb. ſecundis heredibus. l. 3. C. de hered. inſtituend. ibi. qui noluerit vel non potuerit adire hereditatem. argumento l. hac edictali C. de ſec. nupt. ubi nuptiæ omnes poſt primas contractæ dicuntur ſecundæ. Et omnes gradus reſpectu prioris dicuntur ſecundi. Intrig. cent. 1. quæſt. 2. n. 3. In quibusd. in locis Galliæ & Hiſpaniæ libido ſubſtituendi conſtricta eſt ad quartum usq; gradum, Greg. Tholoſ. p. 3. lib. 42. c. 10. Et gradus nomen hic pro ordine vel loco ponitur pr. inſt. hic Gl. h. h. t. l. 3. § filius 2. & § inter 4. de lib. & poſth. l. cum in teſtamento 33. de hered. inſt. l. 3. § ult. & duob. ſeqq. ff. de injuſto, rupt. irrit.*

(b) *Eſt enim propriè Subſtitutio artis noſtræ vocabulum, quo heres in locum heredis ſubiicitur, l. ſi filiusfamilias 5. § 1. ff. Quod cum eo, qui in al. pot. Ibi: Effectu quodammodo heres eſt, l. poſtulante 44. § 1. verſ. nam & quodammodo, ibi. heredis loco, l. ſi heres ab eo 68. in pr. ibi. heredis vice fungi, l. recuſare 6. § 1. ad SC. Trebell § reſtituta 3. Inſt. de fideic. l. ſi necem 4. § fin. ff. de bon. libertorum. Nov. 1. c. 1. § 1. verſ. Inordinatum: ibi in ſimilitudinem heredis conſiſtit. Huc accedit diverſa t. t. collocatio, & quæ habet Dauthum tract. de ſubſtit. n. 19. Et ſiquidem Trentac. in præf. ſubſt. n. 28. & poſt eum Intrig. cent. 1. q. 8. n. 1. aſſerit, ſubſtitutionis nomine etiam fideicommiſſum in ſtatutis contineri, tam in odioſis, quam favorabilibus: Tamen cum illa opinio Iuris analogiæ repugnet, & fideicommiſſ. vitio quaſi heres dicatur, & tantum loco heredis habeatur, d. l. recuſare 6. § 1. l. 44. § pen.*

§. [illegible] Tria [illegible] facimus [illegible] interpretationem, l. ait Prætor 2. §. [illegible] ff. de neg. gest. cum sim. Vt eſ. conſ. 5. n. 43. [illegible] Inſtitutionem quoq; nomine [illegible] l. 1. [illegible] §. Lucius, ubi Subſtitutionem [illegible] heredis inſtitutionem [illegible] Et ſubſtituti dicuntur ſecundo gradu inſtituti, Ant. Fab. 5. Conject. c. ult. Gœd. [illegible]

(c) l. 6 [illegible] 30. de leg. 2. l. et cui 10. ff. de don. cauſa mort. l. un. §. [illegible] 7. C. de cad. toll. Ratio: Quia inſtitutio de hereditate propriè intelligitur, & Subſtitutio regulariter inſtitutionem præſupponit.

X.

Diviſionem Subſtitutionis quod attinet, alia dicenda eſt paganica, alia militaris. (a) Illa aut vulgaris, aut pupillaris. (b)

(a) D. [illegible] 2. anniverſ. c. 7. Don. lib. 6. c. 23. ad ſimilitudinem tit. de teſt. [illegible] teſtam.

(b) Hæc loco di vulgari tantum. Tertiam ſpeciem, quam reciprocam Subſtitutionem vocant, non agnoſcimus, ut nec quartam, Compendioſam dictam. Non enim ſunt propriè Subſtitutionum ſpecies, ſed tantum formulæ. Et ſi à formulis eſſent ſubſtitutiones diſtinctæ, infinitæ poſſent earum ſpecies referri. Et hæc diſtributio à caſibus & inhærentibus conditionibus eſt deſumta, quib. aut heres non eſt, aut ſi eſt, in pupillari ætate decedit, vel in furore. Reliquæ ſpecies huc tendunt.

X I.

Vulgaris igitur Subſtitutio ita dicta, quod Jure communi ex ll. duodecim tabb. vulgo à quolibet teſtatore fiat, ne deficiente primo herede inteſtatus decedat, & ex l. Papia ejus bona ad fiſcum deferantur, (a) nihil aliud eſt, quàm ſecundi heredis in primum caſum, ſi non vult, vel non poteſt heres eſſe, Subſtitutio.

(a) l. un. C. de cad. toll. & directa vocatur, l. poſt aditam 5. C. h. t. Cujac. 7. obſerv. 6. Don. lib. 6. comm. c. 23.

X I I.

Et quilibet vulgariter ſubſtituere poteſt, (a) & cuilibet, qui hereditatis capax eſt, nullo ætatis, ſtatus & cognationis reſpectu habito. (b) Et in re quavis pro-

pria

pillæ vel heredis. Etiam quot heredes velit teſtator, poteſt inſtituere, & quot velit, ſublocare. (c)

(a) *pr. Inſt. de vulg. Subſt.*

(b) *l. hoc articulo 29. ff. de her. inſt. Omnes enim qui rectè inſtituuntur, iiſdem etiam ſubſtitui poteſt. l. ſi is 6. h. t. l. ſi plures 24. ff. eod.*

(c) *l. poteſt 36. ff. de vulg. & pup. ſubſt.*

X I I I.

Cæterùm omnis Subſtitutio præſupponit heredis inſtitutionem. (a) Quare regulariter tantùm in teſtamento fieri poteſt, (b) & tabb. codicillares excluduntur. (c) Non tamen ſemper requiritur, ut conceptione verborũ & ordine ſcripturæ Subſtitutio præcedat, quia ordinem intellectus potiùs, quàm ſcripturæ conſideramus. Si verò in codicillis facta eſt directa Subſtitutio, & certum eſt, voluiſſe teſtatorem codicillos, non teſtamentum facere, in vim fideicommiſſi ex comm. Dd. ſententia ſuſtinetur. (d)

(a) *Eſt comm. Dd. ſententia. Et nomen Subſtitutionis hoc arguit. Dauth. q. 3. f. 603. per multos Dd. Itrig. q. 18. c. 1.*

(b) *d. l. poteſt quis 36. hic.*

(c) *in pr. Inſt. hic §. fin. Inſt. de Codicill. §. inprimis 2 Inſt. de fideic. hered.*

(d) *l. Scævola 76. ad SC. Trebell. l. ult. §. 2. C. de codicill.*

X I I I I.

Porrò vulgaris Subſtitutio, ratione formæ, alia dicitur ſimplex, (a) alia duplex. Simplex, quando verbis propriis generalibus & ſpecialibus vel ſingularibus (b) expreſsè fit Subſtitutio. Duplex eſt, quæ ex legitima mentis interpretatione à lege inducitur & tacita vocatur. (c)

(a) *Quæ etiam mera vel expreſſa dicitur, l. cum 14. ibi. Simpliciter C. de fideicomm. l. inter 83. in pr. ibi. non ſimplex abnutivum ff. de V. O. Et hæc continet ſolam vulgarem, vel ſolam pupillarem.*

(b) *Expreſſa tùm generalibus verbis fit, ſi omnes inſtituti heredes ſibi invicem ſubſtituti eſſent, vel ſi quis cum heres non erit, reliquit ſubſtitutum. Tunc enim portio deficientis vel repudiantis ad eum ſolum ſpectat, qui eo tempore ſupervixit. Duar. in tit. ſubſt. c. 8. Trentacinq.*

[illegible] q. [illegible] n. 3. [illegible] Si Lucius heres non erit, Cajum ſubſtituo: Tunc ſpecialiter [illegible] ſingularibus, quando caſus ſingularis exprimitur, ut. Si poſthumus naſcatur me vivo, Sempronium ſubſtituo 1. l. fin. C. de poſth. her. inſt.

(c) *[illegible] ex conjectura ta voluntate defuncti, cum veroſimile ſit, ſi teſtator de altero caſu cogitaſſet, eundem expreſſiſſet, l. jam hoc jure 3. hic. l. Titius Seius 24. cum l. ſeq. ff. de her. inſt. l. tractabatur 14. de mil. teſt. l. quamvis 4. C. de Imp. & al. ſubſt.*

X V.

In agnoſcenda autem vulgari Subſtitutione duo extrema conſiderantur. Prius extremum obtinet reſpectu ejus, in cujus defunctum ſubſtituitur, & hoc ſemper concipitur verbis negativis vel privativis, ut: Si heres non erit, ſi hereditatem non adierit: Poſterius verò reſpectu ejus, qui ſubſtituitur, & ſemper concipitur verbis affirmativis, ut: Heres eſto, Titiū ſubſtituo, Dd. in l. 1. ff. h. t. Treut. c. 2.

X V I.

Effectum hæc Subſtitutio habet, quando conſtat, defunctum eſſe teſtatorem, (*a*) delatam hereditatem (*b*) & decernendi tempus inſtituto heredi eſſe præfixum. (*c*) Et inſtitutus heres non erit, neq; Jure civili, neq; Jure prætorio. (*d*) Quod vel ex defectu potentiæ & facultatis atq; perſonæ fit, cùm non poſſit, veluti: ſi præmoriatur ante aditionem, (*e*) aut alio modo ſucceſſionis incapax reddatur, (*f*) vel ex defectu voluntatis, ſi non vult eſſe heres, (*g*) ſed hereditatem recuſat, vel alium non fecerit heredem. (*h*)

(a) *Quia ſuperſtitis nulla eſt hereditas, l. qui ſuperſtitis 93. l. is qui 13. § pen. de acquir. vel omitt. her.*

(b) *l. is poteſt 18. cum l. ſeq. l. in repudianda 23. ff. d. t. l. delata 151. de V. S.*

(c) *t. t. ff. de Iure deliberandi.*

(d) *l. 1. [illegible] de bon. poſſ. & inſt. eod. in pr. l. ex quibus [illegible] 2. § ſi duo 8. de [illegible] ff. bon. ſecundum tabb.*

(e) *l. poſtea tam 1. C. de imp. & al. ſubſt. argumento l. Gallus 29. § 5. de lib. & poſth. her. inſt. ff.*

(f) l.1.ff.de his, quib.ut indignis, &c.
(g) l.quamdiu 69.ff.de acquir.her.l.Heres 3.C.de Imp. & al.ſubſt. §.fin. Inſt.de hær.qual. & differ.
(h) l.1.C.de repud.vel abſtin.her.juncta l.40.ſi paterfamil.ff.de her.inſt.

XVII.

Et ſi minor extraneus delatam hæreditatem repudiat, ſubſtitutus ex analogia Juris admittitur,(a) donec reſtitutio impetrata ſit.(b) Suus vero abſtinens, cùm intra triennium facultatem revocandi habeat, & ex lege ſuccedat, facit pendere jus ſucceſſionis hereditarium.(c)

(a) l.quod ſi minor 24.§.Scævola 2.ff.de min.l.& ſi ſine 7.§.ſed quod Papinianus 10.d.t. quia hoc eſt extraordinarium juris remedium, l.in cauſæ 17.ff. de min.quod non eſt in conſideratione. Cui accedit, quod Prætor heredem facere non poſſit, pr.Inſt. de bon.poſſ.
(b) l. Ergo 4. §.1. de fideicomm. libert. Quia etiam, quæ ſunt de jure ſpeciali, ſunt in conſideratione, poſtquam fuerunt impetrata, l.non quærum, §.1. de leg.1.
(c) l.fin.C.de repud. her.l.cum proponas 3 C.de her. inſt.

XVIII.

Pater quoq;, ſi filius inſtitutus hereditatem, non relictis deſcendentibus, repudiat, ſubſtitutū excludit de Jure Cod Quod & in matre obtinere putamus.

l. un.C. de his qui ante apert. tabb.auth. defuncto C.ad SC.Tertull.l. ult.C.de bon.quæ liberis.ex veriſimili voluntate teſtatoris, qui præſumitur illud cogitare, quod lex diſponit, Bl.in l.precib.l.pen. in pr.C. de imp.& al.ſubſt.Trentac.6.6.n.1.

XIX.

Et quando monachus inſtitutus repudiat hereditatē, vel non adita hereditate moritur, excluſo ſubſtituto ad monaſterium hereditas tranſmittitur.

Quia monaſterium eſt loco filij. Auth. niſi rogati C. ad SC. Treb. & gaudet virtute tranſmiſſionis. Trentac.6.7.n.19.3. In dubio pro Eccleſia judicandum, l.ſunt perſonæ 43.ff.de relig.& ſumt.fun.

XX.

Sic etiam inſtituto, cui datus eſt fideicommiſſarius, repudiante, is ſubſtitutum excludit.

Vt: Cajum inſtituit heredem: Illi vulgariter Sejum ſubſtituit, Sempronium per fideicommiſſum ſubſtituit. Hic heres repudiat. Fideicommiſſarius eſt præferendus. Ratio, quia verba: Si heres non erit, ita intelliguntur: Si ipſe non erit, vel alium heredem non fecerit, l. ſi paterfamilias 4. de her. inſt. 2. Quia fideicommiſſarius effectu heres eſt, & ad hereditatem ex SCto Trebelliano reſtituendam inſtitutum cogere poteſt, l. facta 63. §. Julianus 13. ad SC. Trebell. l. non juſtum 4. C. eod. Intrig. cent. 2. q. 32. 3. Quia teſtator magis præſumitur dilexiſſe fideicommiſſarium, quàm ſubſtitutum l. Publius 36. in fin. ff. de cond. & dem.

X X I.

Regulariter quoque fiſcus excludit ſubſtitutum, quando indignis auferri etiam non adita hereditas poteſt. (a) Illi autem, qui non vindicavit necem defuncti, demum poſt aditam hereditatem fiſcus ſuccedit, quo caſu ſubſtitutioni per ſe etiam locus eſſe nequit. (b)

(a) *l. 1. ff. de his quib. ut ind. C. eod. l. in fraudem 45. de jure fiſci, & ſi qui ſunt incapaces vel heretici, l. Manichæos 4. C. de her. & Manich. Duar. c. 10.*

(b) *l. ſi ſequens 1. ad SC. Sillan. Anton. Fab. in err. pragm. dec. 38. err. 9. Chifflet. de Subſtit. c. 13.*

X X I I.

Cæterùm facit quis heredem, quando transmittit jus ſuum ad alios, quod ipſum fit vel ex jure patriæ poteſtatis, quod Suitatis appellamus, (a) vel jure ſangvinis, (b) vel ex jure deliberandi (c)

(a) *l. in ſuis 11. de lib. & poſth. l. apud hoſtes 8. C. de ſuis & leg. her. l. un. §. cum autem 13. verb. niſi quibuſdam perſonis C. de cad. toll. l. cum in antiquioribus 19. C. de jur. delib. Ratio, Quia hereditatem jam acquiſitam ſui transmittunt l. idem eſt 12. §. cum miles, verb. perinde habendum eſt, de teſt. mil. Don. lib. 6. comm. c. 24. Anton. Fab. Err. pragm. dec. 34. err. 4.*

(b) *d. l. un. ubi: ne ſc. nepotes ob fortuitas cauſas avita ſucceſſione defraudentur, aliiq; adverſus avitum deſiderium vel inſtitutum inſperato hereditatis commodo gaudeant, C. de his, qui ante apert. tabb.*

(c) *Quia ſi quis decedit intra annum deliberandi, jus illud ad quoscunq; heredes transmittit. Ideòq; heredis heres intra tempus deliberandi decedentis propter jus transmiſſionis potior eſt ſubſtituto, d. l. un. l. cum in antiquiorib. 19 C. de jur. delib. Ratio, quia (ut ſæpius dictum)*

verbis: Si heres non erit, ita judicatur, ſi nec alium fecerit. l. ſi paterf.am. 40. de her. inſtit. 2. Quia pendente beneficio transmiſſionis inſtitutum cenſetur ſupereſſe. Quomodo igitur, antequam primus gradus evacuatus ſit, ſubſtituto locus eſſe poterit? Trentac. q. 7. c. 5.

X X I I I.

Contingit quoq; nonnunquam, ut inſtitutus quidem heres eſſe poſſit; ſed non eo modo, quo defunctus voluit, quia ſit emancipatus. Et hodie ſeparatus à menſa & habitatione parentis, cum antea ſuus & in patris domicilio conſtitutus eſſet; quæritur, an taliter ſeparatus à patre ſubſtitutum excludat? Et quidem inter Dd. ut & in aliis voluntatis quæſtionibus, non convenit. Nos exiſtimamus, hoc caſu emancipationem non facere irritam inſtitutionem (a) Quemadmodū neq; ſuitatem tollit Subſtitutio. (b)

(a) argū. l. Gallus 29. §. fin. de lib. & poſth. & inprimis Nov. 118. c. 1. cū ſimil.
(b) t. t. & §. Sui autem Inſt. de her. qual. & diff. Et non refertur inter modos tollend: patriā poteſtatē. Adde Cuiac. c. 4. ad Afric. l. 16. de lib. & poſth.

X X I V.

Quomodo autem, ſi ſervus ſubſtitutus, quem liberum teſtator exiſtimabat, an hereditas æquis portionibus ſit dividenda, occaſione § ult. Inſt. de vulg. ſubſt. & l. ſi paterfam. 40. de her. inſt. dubitatur. Et quamvis maxima pars mediâ viâ ingrediatur, (a) tamē injuriam, quam corrigendo textum legi faciunt non probamus, (b) & operam dabimus, ut alia ratione antinomiam illam reſolvere poſſimus. (c)

(a) Vid. in aliis & inprimis in poſſeſſoriis judiciis, § cum ex aliena 25. Inſt. de R. D. l. Neſennius 34. de neg. geſt. Et in fideicommiſſis, l. heredes mei 37. § 2. ad SC. Trebell.
(b) Cuiac. in notis ad §. ult. hic. & in recitatione ſolenni, d. l. ſi paterfamilias 40. & lib. 1. obſ. 12. Don. Vult. Giph. in d. §. fin. Inſt. hic.
(c) Videatur Suerus. in repert. lect. 37. Vacon. a Vacun. lib. 6. declar. 85.

X X V.

Secundò conſiderandum venit, quod expreſſa vulgaris pro ratione perſonarum continet etiam tacitam

tam pupillarem. Et matrem atq; alios adſcendentes propter judicium teſtatoris à ſucceſſione filij excludit ſecundum veriorem Doctorum ſententiã, *(a)* quamvis multi contradicant.

(a) *Ratio, Quia ſubſtitutus ſuccedit teſtatori, non inſtituto. Igitur non ad hujus, ſed ad illius bona pervenit. 2. Quia conjugi ſuo jure civili nihil debet. 3. Ceſſat conjectura, quod teſtator uxorem ſuam matrem filij, ſubſtituto præferre voluerit. Et 4. eadem eſt virtus taciti, quæ expreſſi, l. cum quid 3. ff. ſi cert. pet. l. ſi patrem de Teſt. in 6. Gomez. 1. var. reſol. 4. n. 26. Coadunatur hac ſententia Conſt. Elector. part. 3. conſt. 8. niſi quod legitimâ prætetitæ matri ex æquitate aſſignat*

XXVI.

Sic tertiò & hunc effectum habet, quod quemadmodum per expreſſam vulgarem, ſic etiam per tacitam confirmetur teſtamentum, aditione heredis deſtitutum, & à ſubſtitutione incipit.

l. jam hoc jure 3. hic. Chriſſ. c. 14. Intr. g. cent. 1. q. 88.

XXVII.

Quartò: Pluribus copulativè & conjunctim inſtitutis, ut: Mævius & Titius heredes ſunto, & ſi heredes non erunt, Cajus heres eſto *(a)* vel ſimpliciter ſeu indefinitè, Si Titius & Mævius heredes non erunt, Cajus heres eſto; hoc caſu uno ex omnibus adeunte expirat Subſtitutio. *(b)* Quando verò Subſtitutio ſeparatim, expreſsè vel alternativè *(c)* (ut: Si Titius vel Mævius heredes non erunt, Cajus heres eſto, vel diſtributivè, *(d)* ut: Titius & Mævius heredes ſunto, & ſi quis ex jam dictis heres non erit, Cajus heres eſto,) facta eſt, unius aditione non expirat ſubſtitutio, quoad omnes, ſed uno ex ſcriptis heredibus decedente ſubſtitutus in ejus locum vocatur.

(a) *l. qui duobus 28. D. de cond. & demonſtr. Nam omnes pro uno herede habentur, & qui adit hereditatem, reliquos repræſentat. Graſſ. q. 15. n. 2.*
(b) *Quia indefinita æquipollet univerſali, quæ in uno falſa in omnibus falſa exiſtit, l. ſi is qui 13. §. utrum ff. de reb. dub. Et ad veritatem copula*

pulative neceſſe eſt, utramq; partem verā eſſe, l. ſi quis ita 129. de V. O.

(c) *hoc caſu ſufficit, conditionem in unius perſona impleri, quia in alternativis ſufficit, unam partem impleri, d. l. ſi quis ita 129. de V. O. c. in alternativis, de R. I. in 6.*

(d) *Quia idem juris eſt in perſona diſtributiva, quod in alternativa. l. qui filiabus 17. §. pen. de leg. 1.*

XXVIII.

Porrò, quando Subſtitutus hereditatem conſequitur, tùm legata ab inſtituto relicta ſubſtitutus præſtare tenetur (*a*) non autem prælegata (*b*) Et ſi plures ſimul ſunt inſtituti, & poſtea ſubſtituti, hereditas eodem modo inter ſùbſtitutos dividitur, quo inter inſtitutos, ſi aditione fuiſſet facta diviſio. (*c*)

(a) *l. licet Imperator 74. de leg. 1. l. ſi à Titio 61. de leg. 2. l. quia poterat 4. ad SC. Trebell.*

(b) *l. ſextam 32. de leg. 3. l. miles 75. de leg. 1. Quia ea heres vindicare poteſt. Menoch. 4. præſ. 194. n. 38. & præſ. 195. n. 4.*

(c) *§. Etſi 2. Inſt. hic.*

.XXIX.

Extingvitur Subſtitutio aditione hereditatis, (*a*) ejuſdem repudiatione, (*b*) Subſtituto ante conditionis exiſtentiam decedente, (*c*) eâq; appoſita deficiente & aliis modis. (*d*)

(a) *l. poſt aditam 5. C. h. t. Ratio, Quia exiſtente conditione, ſi ſc. heres erit, ſubſtitutioni locus non eſt. Gomez. var. reſol. 1. c. 3. n. 33. Tholoſ. lib. 42. c. 16. n. 11.*

(b) *l. ſi nemo, de R. I. l. recuſari 95. ff. de acquir. vel omitt. l. recuſare 6. ad SÇ. Trebell.*

(c) *Nec enim jus ſubſtituti tranſitorium eſt ad heredes, l. ſi ex pluribus 9. ff. de ſuis & leg. her. l. un. §. cum autem 13. C. de cond. inſ.*

(d) *Veluti ſi ſubſtitutus necaverit inſtitutum l. ſi ab hoſtibus 10. §. fin. ff. ſol. matr.*

Et tantum de vulgari Subſtitutione.

F I N I S.

LIOTECA NA...